

GEO PARK

kamienny trakt

SZCZYTNA

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Unia Europejska

Gmina Szczytna

położona jest w województwie dolnośląskim w Sudetach Środkowych w Ziemi Kłodzkiej, u podnóża Gór Stołowych, Bystrzyckich i Orlickich nad rzekami Bystrzycą Dusznicką i Kamiennym Potokiem. Graniczy z Republiką Czeską, miastami: Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Radków, Bystrzyca Kłodzka, gminą Lewin Kłodzki i gminą wiejską Kłodzko oraz Parkiem Narodowym Gór Stołowych

NAJBLIŻSZE ATRAKCJE

Duszniki-Zdrój	5 km	Radkowskie Skały	20 km
Ruiny Zamku Homole	9 km	Kudowa-Zdrój	21 km
Niknąca Łąka	10 km	Muzeum Filumenistyczne	24 km
Polanica-Zdrój	11 km	Fort Wilhelma	30 km
Skalna Czaszka	14 km	Twierdza Srebrna Góra	35 km
Torfowisko pod Zieleńcem	14 km	Złoty Stok	35 km
Park Miniatur w Kłodzku	18 km	Wodospad „Wilczki”	48 km
Szczeliniec Wielki	18 km	Riese - kompleks Rzecznka	50 km

ZAPRASZAMY DO SZCZYTNEJ - ZIEŁONEGO KRYSZTAŁU ZIEMI KŁODZKIEJ

Szczytna © Shutterstock

Przez miasto przebiega droga krajowa **DK8** (*Wrocław – Kudowa-Zdrój*) oraz linia kolejowa z *Kłodzka* do *Kudowy-Zdroju*. Szczytna to również znakomita lokalizacja, aby szybko znaleźć się w *Górach Stołowych*, *Bystrzyckich* lub *Orlickich*. Zimą blisko stąd do mekki narciarstwa, *Zieleńca* i *Czarnej Góry*.

Warto wybrać się choć raz na wycieczkę koleją w stronę *Kudowy-Zdroju*, gdzie zaskoczą nas wspaniałe widoki i przejazd 2 tunelami czy wysokim wiaduktem w *Lewinie Kłodzkim*.

Pierwsze pisemne informacje o Szczytnej pochodzą z **1347** roku, gdy osada w części należała do *Mikołaja z Głuboczy*. Prawdopodobnie w tym czasie druga część należała do *państewka homolskiego*. Przez miejscowość przechodził dawniejszlak handlowy *Praga-Kłodzko-Wrocław*, który przyczynił się w znacznym stopniu do rozwoju handlu oraz rzemiosła i usług.

Kielich dla Królowej Elżbiety II - fot.: Krzysztof Jankowski

CZY WIESZ, ŻE

W 1952 roku z okazji koronacji **Królowej Elżbiety II** Narodowy Bank Polski zlecił Hucie w Szczytnej wyprodukowanie i dostarczenie do Anglii całodziennej zastawy kryształowej dla **360** osób

© Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju

Dawna pocztówka ze Szczytnej. Prywatna kolekcja: Mariusz Pietrasik

W drugiej poł. **XVI** w. właścicielem Szczytnej był *Johann Crato von Kraftheim*, lekarz i reformator religijny związany z *Wrocławiem*, a jednocześnie przyboczny medyk trzech cesarzy z rodu *Habsburgów*. Z jego inicjatywy powstał folwark, młyn, tartak, browar oraz zakłady rzemieślnicze. Już w **XVII** w. powstają pierwsze zakłady kamieniarskie produkujące kamienie młyńskie. W końcu **XVIII** w. w *Batorowie* powstaje huta szkła kryształowego braci *Rohrbachów*, uruchomiona w **1771** roku. Największy rozkwit manufaktur szklarskich przypada na koniec **XIX** wieku.

W tym okresie funkcjonują tu cztery huty szkła i wiele prywatnych szlifierni szkła. Znaczący wpływ na rozwój Szczytnej miało doprowadzenie linii kolejowej w **1890** roku. Okres rozkwitu szklarstwa, z małymi przerwami w okresie kryzysu gospodarczego w latach **1929–1933**, trwał do wybuchu II wojny światowej.

Również po II wojnie światowej kontynuowano tu tradycje szklarskie,

a szklarstwo stanowiło podstawę egzystencji miejscowej ludności.

Z pewnymi zmianami Szczytna do **1945** r. występuje pod nazwą *Rückers*, następnie krótko jako *Rucewo*. Miano osiedla miejskiego uzyskała w **1960** r., a prawa miejskie w **1973** roku.

W centrum miasta znajduje się barokowy kościół *pw. św. Jana Chrzciciela*, z jego podobizną w ołtarzu głównym. Na uwagę zasługują piękne barokowe konfesjonały. Poniżej kamiennych schodów wejściowych do kościoła widnieją pozostałości kamiennego pręgięrza.

Przy głównym skrzyżowaniu dróg w pobliżu mostu stoi odrestaurowany kamienny pomnik przedstawiający postać *św. Jana Nepomucena*. Ufundowany przez *hrabiego von Hartiga*. Jego powstanie datuje się na rok **1711**, tym samym zaliczany jest do jednych z najstarszych na *Ziemi Kłodzkiej* figur z podobizną tego świętego.

Przy *ul. Wolności* znajdują się pozostałości architektoniczne dawnego kompleksu browarnego *Frankego* z pomieszczeniami dawnej karczmy browarnej.

Tradycje piwowarskie w *Szczytnej* sięgają końca **XIV** wieku.

W końcu **XVIII** w. w *Batorowie* powstaje huta szkła kryształowego rodziny *Rohrbachów*, która od samego początku imponowała wielkością przedsiębiorstwa, które to pozostawiało daleko w tyle pozostałe śląskie huty szkła.

W hucie tej wytwarzano białe szkło kredowe, szkło kryształowe i stołowe (m.in. kielichy do wina, puchary wiwatowe, karmirki, kufle a także żyrandole i świeczniki).

II połowa **XVIII** wieku była najlepszym okresem prosperowania huty w *Bato-*

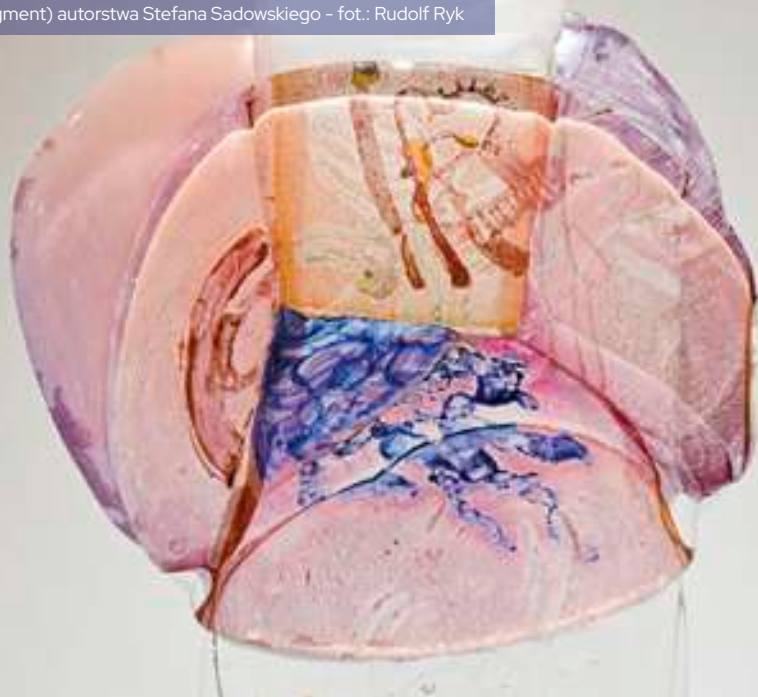
rowie. Produkcja szkła doprowadziła jednak do znacznego przetrzebienia okolicznych lasów i od połowy **XIX** w. zarzucono opalanie pieców hutniczych drewnem na rzecz węgla kamiennego.

Transport węgla z kopalni *wałbrzysko-noworudzkich* stał się dogodniejszy do *Szczytnej* niż do położonego w górach *Batorowa*.

Major von Hochberg, niezależnie od budowy *Zamku Waldstein*, rozpoczął wznoszenie huty szkła. W **1840** r. huta *Waldstein* została uruchomiona i dała pracę i chleb wielu ludziom. *Von Hochberg* sprzedał zamek i hutę w **1842** r. W następnym czasie wielokrotnie zmieniali się właściciele tej huty, aż w roku **1860** w jej posiadanie weszli bracia *Rohrbach z Friedrichsgrund*.

Właściciele szczytniańskiej huty ściągali fachowców ze wszystkich części

Szklana rzeźba (fragment) autorstwa Stefana Sadowskiego - fot.: Rudolf Ryk

Niemiec i wspierali uszlachetnianie produkcji szkła. Produkcja szkła podporządkowana była nowemu stylowi - *secesji*, gdzie dominującym motywem zdobniczym była roślinność, a wyroby pokrywano bogatą dekoracją malarską połączoną ze złoceniami.

W roku **1897** powstała nowa duża huta szkła na miejscu, które do około **1850** r. było bielarnią płótna, a później stała tam szlifiernia.

W **1933** r. konieczna była budowa drugiej huty. Krótco przed II wojną światową w firmie *Rohrbach i Böhme* zatrudnionych było **850** pracowników. Szczytniańska huta była wówczas największą w *Hrabstwie Kłodzkim*.

Po **1945** r. z hutą współpracowało wielu artystów, projektując szkła unikatowe oraz seryjne. W **1959** r. w szczytniań-

skim zakładzie swoją pracę dyplomową wykonał *Zbigniew Horbowy*, który następnie od 1959 do 1974 r. kierował *Ośrodkiem Wzornictwa*. Innymi znanymi artystami pracującymi w hucie byli: *Stefan Sadowski*, *Ewa Gerczuk-Moskaluk*, *Józef Górski* oraz *Zygmunt Janota*.

Pod koniec lat **60. XIX** w. opanowano w hucie produkcję dwuwarstwowego szkła typu *antico*. Do lat **90.** produkcja opierała się na szkle sodowym i ołowowym. Pod koniec działalności zakład produkował wyłącznie wyroby kryształowe dmuchane, prasowane ręcznie i automatycznie, o bogatym wzornictwie.

W **1994** r. hutę przekształcono w spółkę *Sudety Crystal Works Sp. z o.o.*

W roku **2013** huta została zamknięta.

Szklana rzeźba autorstwa Stefana Sadowskiego - fot.: Rudolf Ryk

GEO PARK
kamienny trakt

KAMIENNY TRAKT

Otoczony *Górami Bystrzyckimi, Stołowymi* i *Orlickimi* położony przy ulicy *Leśnej Kamienny Trakt*

to miejsce odpoczynku w otoczeniu zieleni drzew i krzewów, kwitnących łąk i kwiatów przy akompaniamencie kojącego zmysły szumu potoku.

Ponad **2000 metrów** ścieżek zachęca do spacerów, joggingu czy jazdy rowerowej jednocześnie umożliwiając przyjemny odpoczynek na licznych ławkach, leżakach czy w romantycznej altanie zlokalizowanej w południowej części parku.

LEGENDA

- 1** wejścia do Parku
- 2** Psi Park
- 3** Ścieżka Sensoryczna
- 4** Strefa Piknikowa
- 5** Strefa Rekreacyjna
- 6** Altana parkowa
- Kwietna łąka
- P** Parking

Roślinność na Kamiennym Trakcie – fot.: Malwina Ulrich

Odwiedzający płn. część Geo Parku będą mogli nie tylko się zrelaksować, ale także sprawdzić swoją wiedzę geologiczną. Wzdłuż ścieżek umieszczono przekroje skał występujących na naszym terenie wraz z tabliczkami edukacyjnymi informującymi o ich pochodzeniu, wieku, rodzaju i zastosowaniu w budownictwie.

Zlokalizowana przy ścieżce sensorycznej strefa piknikowa pozwala na dłuższy wypoczynek w gronie rodziny lub przyjaciół.

Przechodząc na drugą stronę parku znajdziemy obszerną drewnianą altanę dającą schronienie przed deszczem lub upalnym słońcem. Tuż obok altany znajduje się **Psi Park**.

Roślinność na Kamiennym Trakcie – fot.: Malwina Ulrich

PSI PARK

Jest terenem, w którym właściciele psów wraz z czworonogami mogą aktywnie spędzić czas. Wejścia do parku znajdują się z dwóch stron. Elementy treningowe toru **agility** wykonane są z drewna i innych materiałów naturalnych.

Na terenie *psiego parku* oprócz opisanych poniżej urządzeń treningowych znajdują się ławki, kosze na odpady, kosze na psie odchody z podajnikami woreczków. Teren całego parku jest monitorowany.

Psi park umożliwia użytkownikom socjalizację swoich pupili oraz urozmaicenie codziennych spacerów.

Na terenie *psiego parku* znajdują się również nasadzenia drzew i krzewów.

Zdjęcie ilustracyjne © www.freepik.com

Zdjęcie ilustracyjne © www.freepik.com

KORZYŚCI DLA TWOJEGO PSA

- możliwość swobodnego biegania bez smyczy
- zaspokojenie aktywności fizycznej i psychicznej
- możliwość nauki posłuszeństwa poprzez aktywną zabawę
- zaspokojenie naturalnej potrzeby kontaktów z innymi czworonogami

Stacjonata

Jest to jedna z najpopularniejszych przeszkód dla psów stosowana na torach **agility**. Stacjonata składa się z dwóch słupków i jednej poprzecznej belki mocowanej na dostosowanej do wielkości psa wysokości. W całości wykonana z drewna. Zadaniem psa jest przeskoczenie jej bez strącenia czy dotknięcia.

Kładka

Wykonana jest z drewna, wyposażona w antypoślizgową powłokę zapewniającą psu stabilność oraz bezpieczeństwo podczas treningu jego zdolności motorycznych oraz zmysłu równowagi. Zadaniem psa jest utrzymanie równowagi i przejście po kładce.

Slalom

To kolejny element toru **agility**, który składa się z drewnianych palików oraz stabilnej stalowej konstrukcji. Paliki można rozstawić w dowolnej odległości, tak aby ułatwić swobodne przebiegnięcie psa.

Huśtawka

Wykonana jest z drewna pokrytego antypoślizgową warstwą, zapewniając psu bezpieczeństwo podczas wykonywania ćwiczeń. Umożliwia rozwój utrzymywania równowagi.

Koło

Urządzenie składa się z drewnianej ramy, na której zawieszona jest obręcz z tworzywa sztucznego, która mocowana jest na „wcisk”. Regulację wysokości koła umożliwiają sznurki zapewniając psu możliwość rozwoju i zabawy.

PAMIĘTAJ!

Twój pies musi mieć dostęp do wody. Zadbaj o to, by miał co pić podczas zabawy.

Z Parku korzystają również inne psy. Dbaj o to, by wszyscy czuli się bezpiecznie.

Zawsze sprzątaj po swoim psie. Na terenie Parku znajdziesz specjalne pojemniki na odchody – korzystaj z nich w razie potrzeby.

Przed wejściem do Parku koniecznie zapoznaj się z Regulaminem.

Zawsze dopasuj intensywność treningu do możliwości swojego czworonoga.

Stacjonata w Psim Parku - fot.: Paula Wojtyła-Tymińska

Fragment Ścieżki Sensorycznej w Szczytnej – fot.: Malwina Ulrich

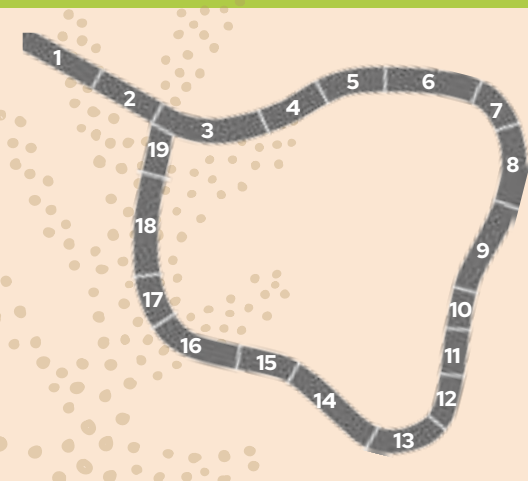
ŚCIEŻKA SENSORYCZNA

Ścieżka sensoryczna umożliwia stymulowanie układu nerwowego poprzez doznania dotykowe.

Jej zadaniem jest rozwój wyobraźni, stymulacja receptorów znajdujących się na dłoniach i stopach oraz zwiększenie zakresu doświadczeń zmysłowych, a w konsekwencji poznawanie otaczającego nas świata.

Ścieżka podzielona została na odcinki wyłożone różnymi rodzajami kamienia oraz innymi naturalnymi materiałami – patrz ilustracja poniżej.

- 1 - piaskowiec żółty, kostka
- 2 - okrągłaki z drewna
- 3 - melafir, kliniec
- 4 - żwiry z Doliny rzeki Ścinawki
- 5 - piaskowiec permski, kamień łupany
- 6 - gąbro, zielonkawe skały magmowe
- 7 - okrągłaki dębowe
- 8 - piaskowiec żółty, kostka
- 9 - naturalne kamienie rzeczne
- 10 - piaskowiec czerwony, dziki
- 11 - drewniane bale dębowe
- 12 - granit, kostka
- 13 - piasek kopany żółty
- 14 - tupek łyszczkowy naturalny
- 15 - żwir z Doliny rzeki Ścinawki
- 16 - plastry z pni dębu
- 17 - szarogłazy
- 18 - bale z drewna dębowego
- 19 - żwir z Doliny rzeki Ścinawki

Fragment Ścieżki Sensorycznej w Szczytnej – fot.: Malwina Ulrich

JAK KORZYSTAĆ?

Głównym elementem tej strefy jest geologiczna ścieżka zdrowia, przy której prezentowane są przekroje skał *Dolnego Śląska*:

- piaskowiec żółty
- gabro
- melafir
- piaskowiec czerwony
- szarogłaz

Pokonanie tej trasy bez obuwia zapewni ciekawą możliwość aktywnego wypoczynku i wpłynie korzystnie na Twoje zdrowie.

Korzystanie ze Ścieżki jest bezpłatne.

Ścieżka to przestrzeń dla dorosłych i dla dzieci. To miejsce dające możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego jak i zaspokajania potrzeby ruchu w naturalnym środowisku.

Dlatego po ścieżce chodź boso jak dziecko. Inaczej nie będzie zabawy.

Pozostaw swoje buty na początku ścieżki. Ponieważ ma ona kształt okręgu, obuwie znajdziesz na jej końcu.

Po ścieżce stąpaj powoli. Poczuj jak zmienia się temperatura powietrza i powierzchnia, po której chodzisz.

Otwórz zmysły na otaczające cię zapachy kwitnących kwiatów.

Spójrz jak promienie słońca przedzierające się przez korony drzew tworzą niesamowity klimat, którego częścią jesteś Ty.

Chłoń naturę. Zatrzymaj się przez chwilę i dotknij miękkiej trawy, poczuj na sobie jak szeleszczą liście.

Wykorzystaj tę przestrzeń jako narzędzie do codziennego treningu sprzyjającego utrzymaniu witalności jak najdłużej.

WARTOŚĆ PROJEKTU

Wartość Projektu

5 339 720,12 pln

Dofinansowanie UE

4 538 768,10 pln

Wkład Gminy Szczytna

800 958,02 pln

O PROJEKCIE

Celem projektu jest poprawa jakości środowiska miejskiego Gminy Szczytna poprzez remediację zanieczyszczonych terenów oraz utworzenie przestrzeni rekreacyjnej.

Cel główny projektu zostanie osiągnięty dzięki wyznaczonym celom szczegółowym, sformułowanym następująco:

- poprawa jakości środowiska naturalnego obszaru poprzez usunięcie zanieczyszczeń terenu,
- wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej miasta poprzez uporządkowanie terenu zdegradowanego,
- stworzenie nowych terenów zieleni oraz poprawa różnorodności biologicznej obszaru poprzez prace z zakresu zieleni,
- stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej, zapewniającej możliwość spędzania czasu wolnego na łonie natury.

W ramach projektu na powierzchni

4,11 ha dokonano nasadzeń:

30 gatunków roślin i bylin ozdobnych,

19 gatunków drzew, w tym

11467 szt. bylin

1046 szt. krzewów

121 szt. drzew

WSKAŹNIKI PRODUKTU

Łączna powierzchnia rekultywowanych gruntów (CI22) - **4,11 ha**

Liczba obiektów, na których przeprowadzono rekultywację - **1 szt.**

WSKAŹNIK REZULTATU

Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji - **1,47%**

foto: Piotr Poplawski

Urząd Miasta i Gminy w Szczytniej
ul. Wolności 42
57-330 Szczytna

www.szczytna.pl
szczytna@szczytna.pl
promocja@szczytna.pl

Serdeczne podziękowania
dla **Mieszkańców Szczytniej**
i **Byłych Pracowników Huty Szkła**
za pomoc w przygotowaniu niniejszej publikacji